

Samarbeidsavtale om mottak og bosetting av flyktninger

mellom KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet (2022-2025)

Formål

Formålet med avtalen er at staten, representert ved Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet, og kommunesektoren, representert ved KS, i fellesskap skal løse de nasjonale oppgavene Norge har forpliktet seg til når det gjelder mottak av asylsøkere og bosetting av flyktninger. Med flyktninger forstås i denne avtalen overføringsflyktninger og personer som er innvilget opphold etter søknad om beskyttelse i Norge.

Avtalen er forankret i konsultasjonsordningen mellom regjeringen og kommunesektoren, representert ved KS. Avtalen bygger på dialog mellom partene i konsultasjonsordningen om de generelle rammebetingelsene for kommunesektoren. Avtalen er todelt. Den omfatter innkvartering av asylsøkere i asylmottak, og i statlig regionalt barneverns omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere, frem til bosetting eller retur. Videre omfatter avtalen bosetting av flyktninger etter vedtak om opphold etter søknad om beskyttelse i Norge eller innvilget innreisetilatelse som overføringsflyktning.

Hovedformålet for avtalen er klargjøre rammebetingelser slik at kommunene bosetter flyktninger så raskt som mulig og i samsvar med bosettingsbehovet. Videre skal avtalen sikre gode samarbeids- og informasjonsrutiner mellom staten og kommunene i forbindelse med etablering og nedlegging av plasser i asylmottak og omsorgssentre, og ved bosetting av flyktninger. Partene vil gjennom avtalen sikre en god og jevnlig dialog om tiltak for å nå nasjonale mål for mottak av asylsøkere og overføringsflyktninger, og bosetting av flyktninger. Så lenge avtalen gjelder er det en forutsetning for KS' rolle i bosettingsarbeidet at den enkelte kommune selv avgjør den årlige bosettingskapasiteten i egen kommune, samt at det sikres gode rammebetingelser for kommuner som bosetter.

Fra statens side koordineres avtalen av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Konkrete resultatmål i avtalen

Avtalen har følgende resultatmål:

- Ved utgangen av hvert år skal alle være bosatt i samsvar med bosettingsbehovet, og innen de mål og kriterier som er fastsatt. Dette inkluderer personer med særskilte helse- og omsorgsbehov.

Partenes forpliktelser

Partene vil samarbeide om å:

- 1.1 tilpasse kapasiteten i asylmottakene og omsorgssentrene til det nasjonale behovet,
- 1.2 iverksette tiltak dersom antallet og/eller andelen som venter lenge i asylmottak og omsorgssentre på bosetting over tid er økende,
- 1.3 legge til rette for gode og involverende prosesser mellom UDI/Bufetat og vertskommunene ved opp- og nedbygging av asylmottak og omsorgssentre innenfor gjeldende anskaffelsesregelverk,
- 1.4 utarbeide forslag til anmodningskriterier for bosettingskommuner,
- 1.5 effektivisere bosettingsarbeidet i alle ledd,
- 1.6 finne løsninger som sikrer bosetting av flyktninger med særlig ressurskrevende behov,
- 1.7 sikre gode rutiner for informasjonsutveksling om bosetting mellom partene i avtalen, og informasjon til flyktninger, bosettingskommuner og fylkeskommuner
- 1.8 styrke informasjon om gode boligvirkemidler og arbeide for at bosetting av flyktninger inngår som en sentral del av kommunenes plan- og boligsosiale arbeid,
- 1.9 fordele antall flyktninger til regioner/fylker/kommuner i tråd med gjeldende kriterier og nasjonale mål,
- 1.10 bidra inn i Beregningsutvalgets¹ arbeid
- 1.11 legge til rette for erfaringsutveksling og læring mellom kommuner.

---

¹ Som en oppfølging av St.meld. nr. 61 (1989–90) oppnevnte Kommunal- og arbeidsdepartementet høsten 1990 Beregningsutvalget. Utvalget gjennomfører en årlig kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Utvalget består av fire representanter for kommunesektoren og fire representanter for staten.

KS vil:

- 2.1 arbeide aktivt for å øke kommunenes forståelse for at mottaksplasser og plasser i omsorgssentre må opprettes og legges ned i takt med asylankomster,
- 2.2 arbeide aktivt for å øke kommunenes forståelse for at bosettingsbehovet varierer over tid, og at bosetting av flyktninger medfører lovpålagte forpliktelser,
- 2.3 oppfordre kommuner som kan bli berørt av uforutsette og/eller store endringer i asylankomster og bosettingsbehov til å utarbeide plan for beredskap og eventuelle kostnader av dette,
- 2.4 bygge videre på kommunenes motivasjon for bosetting av flyktninger i tråd med nasjonale mål og kriterier, herunder grupper med særskilt ressurskrevende behov,

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil:

- 3.1 arbeide for å videreutvikle en best mulig bosettingsordning, samt størst mulig grad av forutsigbarhet for kommunene,
- 3.2 arbeide for økonomiske rammebetingelser som gir kommunene dekning av de gjennomsnittlige merutgiftene kommunene har ved bosetting og integrering av flyktninger, samt vurdere eventuell kompensasjon ved store merutgifter,
- 3.3 fastsette anmodningskriterier for bosetting av flyktninger, basert på anbefaling fra Nasjonalt utvalg. Avvik fra anbefalingene begrunnes.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil gjennom Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi):

- 4.1 løpende oversende nødvendig statistikk til KS og fylkeskommunene for å sikre at forutsetningen for å følge opp arbeidet med bosettingsordningen blir best mulig,
- 4.2 lede og videreutvikle samarbeidet mellom statlige etater om bosetting av flyktninger, slik at fylkeskommuner og kommuner møter en samordnet stat,
- 4.3 ha dialog med KS og fylkeskommunene ved anmodning av kommuner om bosetting i tråd med gjeldende mål og kriterier,

4.4 arbeide for at bosetting av flyktninger skjer i tråd med gjeldende regelverk, nasjonale mål og kriterier,

4.5 sørge for at hensynet til barn ivaretas ved bosetting av barnefamilier og enslige mindreårige flyktninger,

4.6 understøtte raskere bosetting av personer med lang ventetid, herunder for personer med særskilte helse- og omsorgsbehov,

4.7 sørge for tilstrekkelig kartlegging av overføringsflyktninger som skal bosettes, herunder kompetanse og annen bosettingsrelevant informasjon.

Justis- og beredskapsdepartementet vil:

5.1 jevnlig vurdere og evaluere kommunenes kostnadsdekning for utførelse av lovpålagte forpliktelser som tjenesteyter for beboere i asylmottak.

Justis- og beredskapsdepartementet vil gjennom Utlendingsdirektoratet (UDI):

6.1 tilstrebe et godt og omforent system for informasjon og dialog med potensielle og eksisterende vertskommuner for asylmottak,

6.2 løpende oversende nødvendig statistikk og dokumentasjon til KS for å sikre at forutsetningene for å følge opp arbeidet med etablering, drift og nedlegging av mottak blir best mulig,

6.3 sikre tidlig varsling og dialog ved store endringer i mottakskapasiteten slik at kommunenes politiske og administrative ledelse er godt informert,

6.4 sørge for god kartlegging av bosettingsklare flyktninger i mottak, herunder enslige mindreårige og de som eventuelt har spesielle behov i forbindelse med bosetting.

Barne- og familiedepartementet vil gjennom Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir):

7.1 arbeide for god informasjon til, og dialog med, potensielle og eksisterende vertskommuner for omsorgssentre,

7.2 sørge for god kartlegging av bosettingsklare enslige mindreårige i omsorgssentre, og legge til rette for at de kan bosettes i vertskommunen eller nærliggende områder så langt det er mulig og hensiktsmessig,

7.3 arbeide for at enslige mindreårige som bosettes av Bufetat, bosettes i tråd med nasjonale mål.

Kommunal- og distriktsdepartementet vil gjennom Husbanken:

8.1 styrke kommunenes arbeid med å bosette flyktninger ved å synliggjøre hvordan de boligsosiale virkemidlene kan støtte opp om kommunale strategier for å bosette flyktninger – både på kort og lang sikt,

8.2 legge til rette for erfaringsutveksling mellom kommuner om planlegging og gjennomføring av arbeidet med å skaffe botilbud til flyktninger.

Andre berørte parter og forventet medvirkning

Avtalen skal bidra til tett samhandling mellom kommuner, fylkeskommuner, regional stat og nasjonale myndigheter:

9.1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for at deres underliggende etater samarbeider med KS. KS vil legge til rette for samarbeid mellom kommunesektoren og staten.

IMDi, fylkeskommuner og kommuner er også pålagt oppgaver om bosetting av flyktninger etter lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven).

Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger

Partenes forpliktelser etter avtalen følges opp gjennom konsultasjonsordningen og i Nasjonalt utvalg. Utvalget ble opprettet i 2003 og består av et likt antall representanter for stat og kommune. Utvalget ledes av staten ved IMDi. Utvalgets mandat følger vedlagt. Mandatet kan endres ved nyoppnevninger av utvalget. KS vil bli konsultert ved endring av mandatet.

Informasjonsstrategi

Avtalen skal gjøres kjent og forankres hos KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet for å bidra til å nå målsettingene med avtalen.

Økonomi

Statens forpliktelser i avtalen faller innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer som vedtas av Stortinget. Med forbehold om Stortingets bevilgning, kompenserer Arbeids- og inkluderingsdepartementet KS for oppfølging av oppgaver knyttet til bosetting.

Kompensasjonen fastsettes i Arbeids- og inkluderingsdepartementets årlige budsjett. KS kompenseres for arbeidet så lenge avtalen er i kraft. I løpet av avtaleperioden vil Arbeids- og inkluderingsdepartementet ha dialog med KS om alternative måter å finansiere arbeidet på.

Evaluering

Evaluering av avtalen skal gjennomgås hvert år innenfor konsultasjonsordningen mellom KS og regjeringen. Resultatet av evalueringen skal referatføres.

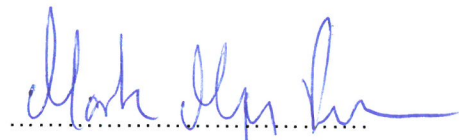
Evalueringen skal inneholde en analyse av årsaker til eventuelle avvik mellom avtalens mål og realiserte mål. Evalueringen av avtalen skal, i tillegg til konkrete resultatmål, inneholde en vurdering av om avtalens formål er innfridd og hvordan partene har jobbet for å innfri forpliktelsene sine under avtalenes punkter 1 til 9.

Avtalen kan justeres etter to år ved behov.

Varighet og oppsigelse

Avtalen er en fornyelse av avtalen mellom partene datert 29. august 2018. Avtalen gjelder for perioden 01.01.2022-31.12.2025. Dersom en av partene i løpet av perioden mener at vilkårene for å oppfylle avtalen ikke er til stede, skal en videreføring av avtalen drøftes innenfor gjeldende konsultasjonsordning mellom KS og regjeringen. Videre skal avtalen drøftes dersom det estimerte antallet som skal bosettes ikke kan håndteres innenfor gjeldende ordning. Oppsigelse av avtalen skal gis med minst en måneds varsel dersom en av partene ønsker å si opp avtalen.

Oslo, 11. mars 2022

Marte Mjøs Persen

Statsråd, Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Emilie Mehl

Statsråd, Justis- og beredskapsdepartementet

Kjersti Toppe

Statsråd, Barne- og familiedepartementet

Bjørn Arild Gram

Statsråd, Kommunal- og distriktsdepartementet

Gunn Marit Helgesen

Leder av Hovedstyret i KS

1 vedlegg:

Mandat for Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger (2022-2025)

